

https://docs.google.com/document/d/1MfehK2ZNWH6HMRHATvaNq_bcv1sOO_UMbsewHz7GDOM/edit?usp=sharing

Lopotin kääntämisen **kysymys-** ja **vastaussivu**

Tälle sivulle voi kysyä mitä tahansa asiaa, joka koskee Lopotti-romaanin kääntämistä. Kysymykset sekä niiden vastaukset jäävät tänne myös toisten kääntäjien luettavaksi. Voit halutessasi kirjoittaa nimettömänä.

- 1) Lopotin lukujen otsikot ovat kääntäjille hankalia. Onko sinulla ehkä valmis suunnitelma siitä, miten aiot auttaa meitä kääntäjiä löytämään ne kaikki? Ajattelin, että minun pitää lukea tekstit kokonaisuudessaan, kuulla säveliä ja tietää mistä laulut ovat peräisin, onko euroviisu, minä vuonna jne?

Lukujen nimet ovat varmasti kauhistus, varsinkin kun ne eivät ole kokonaisia säkeitä, vaan rivinylyksisiä ja osia. Olen myös yrittänyt etsiä lauluista sellaisen kohdan, josta sitä ei aivan heti tunnista, mutta joka tuntuisi tutulta kuitenkin. Minusta on hauska, mikäli lukijalla jää päähän soimaan monta kymmentä laulua, joita hän ei tarkkaan muista. Nyrkkisääntönä lauluissa on se, että kaikki Tuomaksen luvut on nimetty Suomen euroviisujen mukaan, eivätkä ne ole mitenkään riippuvaisia ilmestymisajankohdasta tai kronologiasta. Kaikkien Suomen euroviisujen sanat löytyvät täältä: <http://www.diggiloo.net/?fi>. Helenan luvut taas seuraavat hänen elämänsä siten, että alun luvut ovat lastenlauluja, sen jälkeen iskelmiä, Sibelius-akatemian opiskeluajan laulut ovat liedejä ja lopussa, pianistiuran jäätyä taas iskelmiä.

Mielestäni ei ole mitään järkeä kääntää lauluja suoraan, sillä silloin ne eivät aukene mitenkään. Järkevintä olisi ehkä etsiä samanlaisia ilmaisuita kohdekielen musiikista. Tuomakselle valitsin euroviisut vain siksi, että ne ovat pitkään olleet Suomessa homokulttuurin ikonisia lauluja. Jos kohdekielessä on sama Euroviisujen suhteen, hyvä. Jos ei, kannattanee etsiä muita.

Seuraavassa taulukossa hiukan valintojen luonnehdintoja.

54r

Nimi	Laulu	Huomionarvoista
Maan päällä paikka yksi on	https://www.youtube.com/watch?v=foKbk8Cd6UQ	Äitiä ihannoiva laulu. Helenan äiti Lahja ei kuitenkaan ole lainkaan laulun äidin kaltainen.
Ken untani häiritä uskaltaa	https://www.youtube.com/watch?v=K-Dk0jrlocs&feature=youtu.be	Lastenlaulu, jossa peikko uhkaa Mikki Hiirtä, samoin Helenaa uhkaavat vanhempien riita sekä pelottava lattianalainen.
Kaksi kulkijaa, yhteen osuttiin	https://www.youtube.com/watch?v=gl5Xui9kpek (Euroviisu -91)	Laulussa puhutaan kahden ihmisen kohtaamisesta, samoin Tuomas kohtaa jotakin oman kokemusmaailmansa ulkopuolelta.
On kuin kuulisin sen kuiskaavan	https://www.youtube.com/watch?v=KJbi8AaAp0g	Saksalainen marssilaulu, joka suomennettu nimellä Kaarina. Luvussa Helena kuulee kuiskauksia ikkunoiden takaa.

Rytmi menee tajuntaan	https://www.youtube.com/watch?v=IEAiwU_t4oM (Euroviisu -81)	Tuomas ihastuu tädin rytmilliseen soittoon.
Tulta polttavaa	https://www.youtube.com/watch?v=bvgCkTm5v8 (Euroviisu -71)	Laulussa on pala maata, pala vettä ja tulta polttavaa. Tuomas oppii myrskyssä olemaan pelkäämättä.
Emme tienneet kun läksimme	https://www.youtube.com/watch?v=ck_BUUQODaQ	Sota-ajan laulussa sotilaat eivät tienneet, kuka voi palata. Kylästä evakkoon lähtevät ihmisetkään eivät tiedä, pääsevätkö palaamaan kotiseuduilleen.
Ei mennä nukkumaan	https://www.youtube.com/watch?v=3w3vKYaFiAA (Euroviisu -84)	Laulussa ei haluta nukahtaa vaan odotetaan juna tulevaksi. Tuomas ei malta mennä nukkumaan, koska tahtoo tavata Helenan ja Karin.
Joka sekunnin, jonka luonas olla saan	https://www.youtube.com/watch?v=9Vql4pLruyA (Euroviisu -96)	Laulu kertoo yhdessäolon voimasta, ja Tuomas saa olla aivan kahdestaan isänsä kanssa.
Tikapuita pitkin taivaaseen	https://fi.wikipedia.org/wiki/Abc_kissa_k%C3%A4velee	Laulussa kissa kävelee taivaaseen tikapuita pitkin, ja Helena nousee katolle etsimään isäänsä.
Kaikki mielet niin pelokkaat	https://www.youtube.com/watch?v=eEp0mBBg6NQ (Euroviisu -74)	Laulussa kaivataan ystävää ja odotetaan parempia aikoja saapuvaksi. Suomessa presidentti Kekkonen on kuollut ja pohjoisen ihmisiä pelottavat naapurivaltion reaktiot.
Aa aa allin lasta	https://www.youtube.com/watch?v=R130QwR3n2A	Mollisävyinen tuutulaulu. Helena tuntee, kuinka Eilan vatsan alla liikkuu lapsi, mutta Eila ei ole iloinen.
Maailma valmis jo on	https://www.youtube.com/watch?v=4urjEzBnZE (Euroviisu -71)	"Maailma valmis jo on, tieto muuttumaton nyt ohjailee". Tuomas on perheen nuorin, ja tuntuu kuin kaikki olisi tapahtunut ennen häntä.
Valot kaupungin, kaiut musiikin	https://www.youtube.com/watch?v=yAn0xy8mIWM (Euroviisu -86)	Laulussa tahdotaan unohtaa valot kaupungin ja kaiut musiikin, samalla Tuomas kaipaa kiihkeästi isoon kaupunkiin, ja kuulee siellä tätinsä soiton.
Siivetönnä en voi	https://www.youtube.com/watch?v=4iJzBmszxlI	Ilman siipiä Helena ei voi lentää karkuun sitä tosiasiaa, että hänet lähetetään kotoa pois.
Yön vaipan alle on jo jäänyt maa	https://www.youtube.com/watch?v=JXQorvBwzTk	Tuomas kävelee halki nukkuvan kylän.
Niin me kaiken ikämme	https://fi.wikisource.org/wiki/Lapsukais ten_koululaulu	Lastenlaulussa käsketään pitää opetetut asiat aina mielessä, samoin oppii Helena sokeainkoulussa.
Aava maa, avara maa	https://www.youtube.com/watch?v=frRVGAz5A5o (Euroviisu -98)	Maailma tuntuu avaralta, kun siihen pääsee tutustumaan ensi kerran yksin. Avaruus ja aavuus viittaa myös Etelä-Pohjanmaan lakeuksiin.
Kiitos sulle kirkkahista kesäisistä päivistä	https://www.youtube.com/watch?v=9xlodFesU_Y	Pimeässä koulussa kulkeva Helena kaipaa takaisin kotiinsa ja kesäiseen päivään, jonne hän ei enää pääse.

Ylitse tuhannen tuulen laulu soi huoleton	https://www.youtube.com/watch?v=8GOF2SIOomg (Euroviisu -89)	Laulun nimi on La Dolce vita, mutta armeijan rasistinen kulttuuri ei ole ihanaa elämää.
Mut laulaa, laulaa en voi	https://www.youtube.com/watch?v=aFp7MeTwaE	Helena ei kykene antamaan isälle anteeksi, ei laulamaan hänen kanssaan Neljäntienristeyksestä tuttua Sinitaivasta.
Hän vailla on seuraa ja lohduttamaton	https://www.youtube.com/watch?v=3AQ8wRIK3H8 (Euroviisu -77)	Lapponia-laulussa Lapin kaunis noita viettelee miehiä. Samaan aikaan Tuomas opettelee homobaarien toimintamalleja.
Hellimmin helise hälle, joka murheen mun rintaani toi	https://www.youtube.com/watch?v=9xfK51FLcTQ	Maailma vei laulun minän rauhan ja ilon, samoin elämä Helenan. Pahiten häntä on loukannut Johannes, joka on alkanut elää omaa elämäänsä.
Mistä lastu laineilla?	http://www.lieder.net/lieder/get_text.html?TextId=3513 (säv. mm. Sibelius)	Virran mukana tuleva lastu kertoo tytölle, että kosija on tulossa. Helena tapaa Karin.
Seisot edessäin täynnä toivoa ja silmäsi kertovat	https://www.youtube.com/watch?v=kA_4JZgV6ns (Euroviisu -85)	Jarkko toivoo Tuomakselta lämpöä ja parisuhdetta, mihin Tuomas ei kuitenkaan pysty.
Tuli rakkaimpansa luota, tuli punahuulin	https://www.youtube.com/watch?v=xmQI-06CfcQ	Liedissä tyttö peittelee käyntejään rakastetun luona. Helena harrastaa seksiä, vaikka on opetettu, etteivät näkövammaiset sellaista saa harrastaa.
Mikä riemu ja soitto nyt suonissa soi	http://duofreya.com/translations11.html	Rakkaudentäyteinen, kiihkeä lied, samoin Helena on täynnä kiihkoa virittäessään pianoa ja ajatellessaan Karia.
Ja mitä kieltä mahtaa puhua hän?	https://www.youtube.com/watch?v=djPsyZd8HgQ (Euroviisu -83)	Tuomas pohtii kielieroja ja kielen ominaisuuksia tavattuun Erikin.
Huusin tuulen mukaan, kuunnellut ei kukaan	http://runosto.net/eino-leino/halla/vanha-vaimo/ (säv. Toivo Kuula)	Helena ei ole varma, tahtooko äidiksi. Kari on innoissaan eikä kuuntele häntä.
Olisi minussa ollut pitemmillenki pihaille	http://runosto.net/kanteletar/naisten-lauluja/itse-hullu-hukkasime/ (säv. muistaakseni Toivo Kuula)	Laulelmassa kerrotaan, kuinka laulaja olisi pystynyt paljon enempäänkin kuin tähän, minkä on nyt saavuttanut. Samoin olisivat sekä Helena että Anna.
Suojaan luokse kaipauksen hiljaisen	https://www.youtube.com/watch?v=-GrU7Jfc9HM (Euroviisu -67)	Tuomas on saapunut takaisin kotiin. Isoäidin kuolema ei ole hänelle iso juttu, mutta vanhempi sukupolvi tuntuu kaipaavan kuollutta.
On unelma onnesta särkynyt jossain	https://www.youtube.com/watch?v=wjTDJXpQ_q4	Helena palaa iskelmien maailmaan. Lapsen menettäminen särkee Karin isähaaveet.
Ja koko elämä räjähtää	https://www.youtube.com/watch?v=6nzinzAMxtI (Euroviisu -87)	Euroviisussa maailma tuhoutuu ukkosmyrskyssä. Niin tekee myös Tuomaksen maailma.

Meidänpä vapautta vaarat on nää	https://www.youtube.com/watch?v=u-el6eEU2jIM	Tunturille nouseminen osoittaa Helenan tahtoa tehdä mitä tahtoo.
Toisien joukossa helppo on kulkea yksin	https://www.youtube.com/watch?v=BjTfW7GQ7og (Euroviisu -88)	Laulussa kerrotaan, kuinka kaduilla voi kohdata ihmisten kuoria ja tyhjiä katseita. Tuomaskin kohtaa, muttei osaa tehdä mitään.
Et viihdy, lintu riemuinen, sa maalla lämpimällä	https://fi.wikisource.org/wiki/Leivo_%28Rahkonen%29	Leivo-laulussa lintu ei viihdy ulkomailla, vaan heti kesän tullen lentää Suomeen. Helenallekin ulkomaanreissut ovat rangaistuksia.
Tahdot varmaan tanssia näin	https://www.youtube.com/watch?v=aHO_mFsR9Eq (Euroviisu -76)	Suomen kitchen laulu kertoo tanssimisesta. Tuomas, tavatessaan Oskun, ei ole suostunut tanssimaan.
Ei hyvä hylätyn kauan	https://www.youtube.com/watch?v=Wa7GuDpalwc	Liedin hylätty tyttö tuijottaa tuleen ja muistelee rakkaintaan samoin kuin Helena muistelee Karia.
Rakkautta hukkaan heitetään	https://www.youtube.com/watch?v=e8dORN7B4qU	-Näinkö meille käy, ihmettelee laulaja. Helenankin mielestä rakkautta heitetään hukkaan.
Mieli on niin huoleton	https://www.youtube.com/watch?v=VSacqDMkYE8 (Euroviisu -73)	Euroviisussa kaikki onnistuu ja aurinko paistaa. Tuomaksenkin elämässä maailma hymyilee.
Tänään jaksan itseäni katsoa	https://www.youtube.com/watch?v=Mbyb7ScL1Ck	Rauhanlaulussa jätetään jäähyväisiä ja ymmärretään, millaisia ollaan. Helena näkee itsensä Karin silmin.
On siinä hiiltyvä ilta, auringon rusko	https://www.youtube.com/watch?v=_nhuiq2sgE0 (Euroviisu -80)	Euroviisusta löytyy kaikki luonnon kauneus. Tuomas näkee samat kesämökin katolta.
En voikaan kättäs puristaa	https://www.youtube.com/watch?v=tp_hmbksNx54	Äidin kuolema ei herätä Helenassa sellaisia tunteita kuin pitäisi. Mutta nyt on liian myöhäistä, kuten Mamy Blue -laulussakin.
Aika ajatella juttua monta, uskomatonta	https://www.youtube.com/watch?v=ah3PtKEmhYA (Euroviisu -67)	Laulussa ei ole kiire, vaan on aikaa pohtia uskomattomia asioita. Vaikka sellaisia, joita Tuomas verovirastossa kohtaa.
Minä olen valvonut tuhat yötä	https://www.youtube.com/watch?v=-xwOYAn4ENA	Helenan mielessä menneisyys polttaa kipuna kiivaana ja yksinäisyys vieläkin tuntuu pelottavalta.
Tuuli toiveen kauas kantaa	https://www.youtube.com/watch?v=0ZHviK6E0nA (Euroviisu -93)	Euroviisussa tuli kantaa kauas haaveen siitä, että toinen tulisi viimein viereen. Tuomas ja Osku odottavat vauvaa tulevaisuuteen.
Kun hämärään kaupunki jää	https://www.youtube.com/watch?v=boE89JmmxzU (Euroviisut -75)	Kaupunki jää hämärään ja soittajan laulu herättää muistoja. Tuomaksen ja Helenan ympäriltä unohtuu kaikki, kun he kertoilevat yhteistä tarinaa.
Käsi pienoinen on vielä hetken kädessäin	https://www.youtube.com/watch?v=YYzU0usk-Mw (Euroviisu -78)	Laulussa on lapsen käsi on aikuisen kädessä ja aika pysähtyy. Niin tapahtuu Tuomaksellekin, mutta lopputulos ei ole iloinen.

Mutta silti vain on pelkonain	https://www.youtube.com/watch?v=ws4NsBxGt68 (Euroviisu -68)	Laulussa aika kiirehtii ja laulajaa pelottaa. Tuomasta pelottaa tulevaisuudessa moni asia.
Tie luokses löytää anna	https://www.youtube.com/watch?v=GeppEUliw-U	Helenan sokeainkoulussa opettelema virsi, jossa kaivataan tietä lepoon. Helena kaipaa tietä siihen viimeiseen huoneeseen.
Ohjaa kotiin mua	https://www.youtube.com/watch?v=L6kFA-AZY8E (Euroviisu -79)	Euroviisussa maailmaan eksynyt toivoo tähden johdattavan hänet kotiin. Tuomas ja Osku lähtevät etsimään kadonnutta lasta.
Minne tuuli tytön kuljettaa	https://www.youtube.com/watch?v=nH3gheBxkEE	Laulaja ihmettelee, minne kaikkialle tuuli saattaa hänet johdattaa. Helena kokee hajoavansa ympäri maailmaa.

2. Mikä on sivun 180, suonätkelmä? Lathyrus pratensis? /Stintan

--> Näemmä kirjoitusvirhe. Pitäisi olla 'suonätkelmä'

(http://www.biopix.biz/suonaetkelmae-lathyrus-palustris_photo-93580.aspx)

3. Tämä oli yllättävä rakenne: "Pukuhuoneessa tuoksuu äidin hajuvesi. Saunan ovi on raollaan, ja Tuomas työntää sen auki. Lauteilta kuuluu äidin itkuinen hengitys." Onko todella saunoja, jossa ovi avautuu sisään päin löylyhuoneeseen? Olen vain nähnyt ovia, jotka avautuvat ulos päin pukuhuoneeseen, ja olen ajatellut, että se on eräänlainen turvallisuusjuttu -- ulos pitää päästä.

→ Olet oikeassa, minun virheenihän siinä. Tuomas siis vetää oven auki.

4. s. 54: – Milloin muka? minä kysyin. Anna halasi pitkään

.– Saat olla iloinen, jos et enää muista viime kertaa. /siis, mikä on se "viimeinen kerta"? /Stintan

→ Viime kerta eli edelliskerta. Anna muistelee edellistä evakointikertaa, jota Helena on liian pieni muistamaan. Talvisodan alettua 30.11.1939 Kuusamon siviiliväki evakuoitiin Pudasjärvelle ja Oulun naapurikuntiin.

- Siis,, ajattelin oikein, mutta en ollut varma. Kiitos/Stintan

5. "En törmää mihinkään, vaan olen äänetön, sillä tunnen etäisyydet ja askelten määrät. Johannes kääntää unessa kylkeä, **äiti on jäänyt kotiin**. Keittiön oven takana kynä rapisee paperia vasten. Isä vielä valvoo." Siis, eikö äiti aina asunut kotona? /Stintan

→ Asui kyllä, mutta mielessään Helena onkin mökillä, jonne äiti ei oikein koskaan tullut.

6. "Tuomas ymmärtää, kuinka Vita nova-pullon yhdistyminen korkin kanssa vaikutti maailman talouteen, mutta...." Voisitko, Tommi, hieman selventää, kiitos! /Stintan

→ Vita Nova -pullo oli jaettu kahdeksi, Itä- ja Länsi-Saksaksi. Isä oli Tuomaksen kanssa pohtinut, miten maailman vaikuttaisi se, että Saksat yhdistyisivät uudelleen.

- Voi, minun mielikuvitukseni ei ollut riittävä... /Stintan

7. "Nostan sormeni kasvoilta, vaikka en tahtoisi. En enää näkisi äitiä. Ainoa, mitä kaipaen, on se aika, kun ei elämästä vielä mitään tiennyt. Johannes vetää räkää sisään- päin ja Anna ynisee hiljaa. Siihen on noussut virsi."

Noussut virsi? /Stintan

→ Anna on alkanut hyräillä yksinään vaimeasti virttä. Laulu on noussut Annaan kuin ravinteet juurta myöten kasviin.

8. s. 319: /.../ vaihtoi hiilet hajonneeseen sätkyyn, pelasi /.../

→ Sätky on kansanomainen nimi kuviosahalle (<https://www.karkkainen.com/tuotokuva/ISO/88381083300.jpg>), joka sahatessa helposti 'potkii' eli 'sätkii'. "Hiilet" (http://www.poratuuli.fi/kuvat/P1360486_iso.jpg) ovat oikeastaan grafiittipuikkoja, joilla sähkölaitteessa johdetaan virtaa pyöriviin osiin. Joskus ne kuluvat ja yleensä laitteen mukana tulee pari uusia. Niiden vaihtaminen on aika konstikasta.

- No, nyt se selvisi! Kiitos/Stintan

9. Mikä on temppelipalmu?

→ Huomaan, että olet taas saanut minut kiinni kirjoitusvirheestä. Temppelipalmun pitäisi olla teehuonepalmu (https://en.wikipedia.org/wiki/Rhapis_excelsa).

10. S. 283: "Äiti oli könnkääntynyt..." Onko hän huonojalkainen? Vai käveleekö kumarassa? /Sophie

→ Vähän sekä että. Ehkä vähän enemmän sitä huonojalkaisuutta, sillä tavalla kuin jotkut vanhat ihmiset kävelevät vähän varovasti: kävely on lyhytaskeleista ja pää kyyryssä. Luulen, että keksin sanan itse, tai sitten se tupsahti jostakin syvämuistista. Voit hyvin kehitellä sen tilalle ihan oman sanan, joka ei suoraan tarkoita mitään, mutta josta lukija saa jonkinlaisen vaikutelman.

11. S. 198: rouva asuukin Taka-Töölössä. Minä olen aina ajatellut, että juuri Etu-Töölö oli se "fiinimpi" osa, ja siksi en ehkä ihan ymmärrä. Onko rouva ylempää luokkaa, vai onko hän vain olevinaan hienompi kuin hän oikeastaan on? /Sophie

→ Joo, juuri noin. Helenan mielestä rouva esittää hienompaa kuin onkaan. Asuinpaikkakaan ei ole Etu-Töölö vaan vähän arkisempi Taka-Töölö.

12. S. 286: Tuomaksen puhelin on ollut kaksi päivää pois päältä, mutta isä oli heti viestin luettuaan matkustanut etelään. Jos junamatka kestää noin 10 tuntia, onko isä lukenut sähköpostin sitten vasta myöhemmin? Muuten hänhän olisi odottanut asemalla vuorokauden? /Sophie

→ Voihan olla, että isä ei ole ihan heti lukenut sähköpostiaan. Vasta luettuaan hän lähti heti matkaan.

13. Tyhmä kysymys: s. 69, "Vellat rakentavat omaa taloaan." Onko sukunimi Velta vai Vella? /Sophie

→ Ei ollut tyhmä kysymys. Sukunimi on Vella.

Kiitos vastauksista! /Sophie

14. Kysymys Helenan sokeainkoulusta: olivatko opettajat naisia, miehiä vai sekä että? /Sophie

→ Sekä miehiä että naisia.

15. Sivu 345: "Pöydällä on viidettä vuotta tummanpunainen liina, jossa reunoissa hapsut. Neljäs." Mihin "neljäs" viittaa? Neljäs pöytäliina kaapista? Vai neljäs askel (sitä ennen oli juuri kuudes ja seitsemäs, siksi en ole varma)? /Sophie

→ Ohhoh, onkohan sinne jäänyt kirjoitusvirhe. Olen juuri mökillä ja löydän vain käsikirjoituksen, en lopullista versiota. Tuo neljäs pitäisi siis liittyä askeliin. Jos olen kirjoittanut sinne väärän luvun, ole kiltti ja korjaa.

Nyt vasta pääsin kirjan ääreen. Tuo sana 'Neljäs' on joku vanha jäänne. Nappaa se vain pois sieltä häiritsemästä.

16. Viimeiset kysymykset Sophieltä, sitten käännöstyö on valmis! Sivu 121: "Tytöillä on kahdestoista viikko välipalan teemukien ja lautasten pesemistä varten." Tarkoittaako tämä "viikkoa 12", vai "joka 12. viikko"?

→ Pitäisi olla yhteenkirjoitettuna 'kahdestoistaviikko' samalla lailla kuin vaikkapa 'puunkantoviikko' tai 'tiskiviikko'. Eli siis joka 12. viikko tuleva työvuoro.

17. Sivu 199: rouva Syrjänen. Viittaako se siihen rouvaan, joka osti flyygelin? Jotenkin minusta tuntuu, etten ymmärrä vitsiä, kun Markku nauraa Sepon rouva Syrjäselle... Voisitko hieman selventää? Kiitos!

→ Helena on mennyt naimisiin ja saanut uuden sukunimen. Miehet kiusoittelevat häntä siitä mutta samalla myös ylläpitävät sitä nerokkaan näkövammaisen virittäjän myyttiä, jota kuvataan sivulla 201. Periaatteessahan Helena on rouvaan nähden alhaisemmassa asemassa, joten hänestä ei olisi pitänyt puhua 'rouvana', vaan ihan tavallisena työntekijänä.

18. Missä on Kusikoski? Kannattaako sitä kääntää.

→ Ei sellaista olekaan. Koko juttu lähti siitä, kun luin kerran väärin tiekytlin 'Kuusikoski'. Toivoisin, että se nimi käännetään jollakin sopivalla puolihävyttömällä sanaleikillä tai sananmuunnoksella, sillä muuten lukija ei tajua koko jutusta mitään...

19. s. 54 Johannes on päälle viiden ja Helena jo melkein kuusi. Onko niiden ikäero siis todella niin pieni?

→ Neljäntienristeyksessä selitetään, kuinka Helena sokeutuu vauvana ja samaan aikaan Lahja on jo uudelleen raskaana. Synnyinvuodet ovat 1938 ja 1939.

20. s. 78 rehtori – mies?, uutistenlukija telkkarissa Kekkosen sairaudesta – mies vai nainen? s. 221 toinen myyjä (joka tulee pakastealtaan luo) – nainen vai mies?

→ Uutistenlukija on mies, myyjä nainen.

21. s. 82 *Se laskee vettä kauhaan ja pesee kädet*. Mistä laskee, ja kaataako sitten kauhasta vettä käsien päälle vai miten tätä kuva menee?

→ Maria laskee vettä hellan lämminvesisäiliöstä loput vedet isoon vesikauhaan ja pesee kädet siinä.

22. s. 100 *Vaikka synkkä hallayö. Lapin äidin kehtolaulu kimpoilee ikkunoista häntä vastaan*. Kuuluuko tämä laulu siis konkreettisesti sieltä ylhäältä asunnosta vai hänen päässään?

→ Se kuuluu ihan konkreettisesti, sillä Helena soittaa haitaria parvekkeella.

23. s. 124 Lapset Urjalasta, Sauvosta ja Lahdesta – ovatko kaikki tytöt vai osa pojat?

→ Sekä tyttöjä että poikia.

24. s. 134 *Täälön niin helappo hengittää, siteerasi äiti*. Ketä hän siteeraa, onko tuo jokin tunnettu lause? Vai sanoiko hän muuten vain, perheessä näin ja kuvaa vain sitä murteenkäyttöä?

→ Runo on alkujaan jonkin eteläpohjanmaalaisen runoilijan, mutta en muista kenen.

25. s. 219-20 Kassi: Onko Helenan kassi kaupassa, se, jonka Anna pakkaa, muovipussi vai laukku?

→ Siinä on minun virheeni. Helenan ostokset ovat metallisessa ostoskorissa ja pakkaa ne sitten sellaiseen kankaaseen ostoskassiin.

26. s. 247 Helena on mennyt naimisiin ja on Syrjänen, mutta Karin sukunimi on Eksymä? Onko tämä Syrjänen siis leikkisä nimitys, koska siinä tapauksessa se pitää kai kääntää, muuten se herää vain ihmetystä lukijalle, että hänellä kaksi eri sukunimeä ja näyttää virheeltä.

→ Ja taas virhe. Sukunimen pitäisi olla Syrjänen koko ajan.

27. s. 263 Illan tullen olen yhtä hymytön kuin tarinoiden ylväät espanjalaiset naiset – mistä tarinoista puhutaan?

→ Varmaankin suomalaisten satujen espanjattarista. Sellaisia on kirjoittanut mm. Raul Roine.

28. s. 270 *Ei se mennyt niin. Sinä tiedät sen ja Johannes tietää, sitä kautta minä ja Anna*. Keneen 'sinä' tässä lauseessa viittaa?

→ Se viittaa Lahjaan. Neljäntienristeyksessä Lahja istuttaa koivut yksin, mutta nyt hän väittää istuttaneensa ne Onnin kanssa.

29. s. 283 *Äiti oli könnkääntynyt* – jäykkä vai kompasteleeko kenties?

→ Tähän vastataan kysymyksessä 10.

30. s. 310 Ihmettelen Tuomaksen ja Oskun häät kirkossa - eihän homopareja voi vihkiä kirkossa Suomessa, eli onko kyseessä pelkkä siunaus?

→ Nyt en löydä kohtaa, jossa mainittaisiin Tuomaksen ja Oskun viettäneen häitä kirkossa. Sivun 310 kolmannessa kappaleessa sanotaan, että häät vietetään vanhassa köysitehtaassa. Paikalla on vihkimässä maistraatin tuomari.

31. s. 315 Die Partisanen - en tajua, mistä tässä on kyse?

→ Helena viittaa lapsuudenmuistoon partisaaneista (s. 38).

32. s. 344 *Kolme kappaletta ruokapöydän pyöreitä liinoja, joista kaksi pyöreää ja yksi neliskulmainen.* 'pyöreitä' tässä lieenee ylimääräinen sana eli virhe?

→ Kyllä, selkeä huolimattomuusvirhe taas. "Kolme kappaletta ruokapöydän liinoja, joista kaksi pyöreää ja yksi neliskulmainen."

33. s. 348 ... *Syvänmeren kalat. Kukkapöytä. Hienohelman lehdet kuin tillillä.* Onko 'Syvänmeren kalat' kirjan nimi? Ja kukkapöytä -sanalla taas jatketaan huonekalujen luettelointia? En ole löytänyt sen nimistä kirjaa, ja aina hankala kääntää ja kursivoida, niin kuin meillä tehdään, jos kirja ei ole olemassa oleva teos. Sen lisäksi Martin Andersen Nexøllä on kirjoittanut sen nimisen romaanin :

→ Syvänmeren kalat on kirjan nimi. Seuraavaksi Helenan ajatukset siirtyvät jo eteenpäin, joten kukkapöydällä hän tarkoittaa huonekalua. Sen päällä on kasvi nimeltä hienohelma (*Asparagus densiflorus*, 'Sprenger').

34. s. 45 *Tuomas nukkuu isän ja äidin huoneessa, sillä Tapio on muuttanut kerrossängystä Minnan tilalle kirjahyllyn taakse.* Miten tämä lause loogisesti toimii? Onko niillä ollut yhdessä kerrossänky omassa huoneessa vai onko se ollut vanhempien huoneessa, ja jos omassa huoneessa, tarkoittaako se, että Tuomasta nyt pelottaa nukkua yksin omassa huoneessa, joten se on alkanut mennä vanhempien sänkyyn nukkumaan?

→ Maarit on asunut vinttihuoneessa, Minna olohuoneesta kirjahyllyllä lohkaistussa nurkassa, Tuomas ja Tapio vanhempien huoneessa omassa kerrossängyssä. Siellä pojat ovat supatelleet kummitusjuttuja ennen kuin vanhemmat ovat tulleet nukkumaan. Nyt Maarit on muuttanut pois, Minna siirtynyt vinttiin ja Tapio kirjahyllyn taakse. Tuomas on menettänyt supatteluseuran.

35. Mikä on UNRA?

→ https://en.wikipedia.org/wiki/United_Nations_Relief_and_Rehabilitation_Administration

36. Ok, jatkokysymys huonosti esitetylle kysymykselle nro 23: Onko lapsi Urjalasta siis poika vai tyttö? Sauvolainen poika vai tyttö? Lahtelainen poika vai tyttö?

→ Heh, tällaisiahan ei tarvitse suomeksi miettiä, mutta päätetään nyt sitten niin, että Urjalasta ja Lahdesta poika, Sauvosta tyttö.

37. s. 259 *Hän itse on jo oppinut valehtelemaan sukulaisten kysymyksiin, vuokraamaan postilokeron, seurustellessa hankkimaan kaksi erillistä puhelinliittymää, joista kumpikin vastaa vain omaansa.* Tämä jää hiukan epäselväksi. Onko tämä jo kännykkäikää? Siinä tapauksessa ei kai ole kummallista, että jokaisella oma liittymä ja ettei toisten puhelimeen vastata, ainakin näkee tosi harvoin että suomalainen vastaa toisen kännykkäsoittoihin. Näkyyhän siinä myös, kuka soittaa. Ja jos on lankapuhelin, niin onko edes mahdollista saada kaksi erillistä liittymää samaan osoitteeseen? Luulisin ettei.

→ Tämä ei ole vielä kännykkäikää, vaan lankapuhelimien loppua 90-luvulla. Siksi matkapuhelimia ei ole vielä laajemmin käytössä. Ainakin minun tutuillani oli useampi liittymä samaan asuntoon.

38. s. 327

Carl Erik Kusikoski. Toisen luvun alussa puhutaan Carl Gustav Emil Kusikoskesta, sittemmin Carl Gustavista. Onko kyse samasta henkilöstä, onko nimi virheellisesti tässä Erik ja saako muuttaa sitä Carl Emiliksi tai Carl Gustaviksi?

--> Joo, sama henkilö on näemmä kyseessä. Muuta vaan yhteneväisiksi.

39. s. 359

- Tuolla minä asuin hetken aikaa, tuolla punaisessa. Jos nousisi tuon mäen yli, näkisi sen talon, jossa meni viisi vuotta.

Tämä on Oskun repliikki, eli ilmeisesti muistoja siitä ajasta, jolloin se asui Helsingissä, ennen kuin muutti Tuomaksen luo Turkuun. Mistä talosta, jossa meni viisi vuotta, se sitten viittaa? Jokin tämän tarinan ulkopuolella oleva talo, jossa se on asunut tai ollut töissä? Tanskaksi ei toimi tämä rakenne, joten pitää muuttaa lauseen niin, että Osku sanoo: jossa minä vietin viisi vuotta. Siksi haluan olla varma, että siitä on kyse, ja vähän tarkemmin myös, että mistä on kyse, miksi tämä on relevanttia tarinan kannalta, vai onko se muuten vain sivuhuomio?

--> Taloilla ei ole suurtakaan merkitystä, sillä Osku vain kertoo asuinpaikkojaan jotakin sanoakseen. Jossakin punaisessa talossa hän on asunut hetken aikaa ja sitten ennen sitä viisi vuotta jossakin mäen takana sijaitsevassa.

40. Äiti ottaa päivisin kuvia saksalaisten sotilaspasseihin ja kulkulupiin, sivu 32. Ovatko kulkuluvatkin saksalaisia varten? Mihin he niitä tarvitsevat?

--> Koko Koillismaa oli saksalaisten valvonnassa olevaa sotilasaluetta ja rajan tuntumassa olevissa kylissä liikkumiseen tarvitsi jokainen kulkuluvan. Tämä siksi, että, että Neuvostoliiton puolelta solutettiin alueelle paljon partisaaneja (tai desantteja, kuten heitä siellä päin kutsuttiin). Koillismaan alueella noin 150 siviiliä sai surmansa partisaanien iskuissa, joissa yleensä talojen ovet teljettiin ulkoapäin ja rakennukset sytytettiin tuleen.

41. Sivulla 35, 36 tarvitaan kuva proopuskaan. Onko siinä joku ajatus sen takana, että vieraat miehet käyttävät venäläistä sanaa? Ja sitten, etteivät osa sanoa y- ääntä, onko tarkoitus, että lukija ymmärtää, että he ovat venäläisiä?

--> Proopuska mielletään Suomessa hyvin venäläiseksi sanaksi. Siksi Lahja osaa olla varovainen, kun sen kuulee. Tuo y-äänne ääntyy venäjäksi aina i:nä samoin kun vaikkapa englannissa. Siksi oli kätevää pyytää tulijaa sanomaan vaikkapa kylän nimi Käylä, sillä ei-suomalaiselle se on kovin vaikea.

42. On usein vaikeata tietää, kuka puhuu. Nämä repliikit ovat sivulla 42. Ne kaksi repliikkiä, jotka eivät ole Helenan, ovatko ne Minnan vai Maaritin? Eli jatkaako Minna paljastukset, vai puhuuko jo Maarit itse? Vai onko ensin Minna ja sitten Maarit? Vai?

NN: – Isä pakotti sinne, vaikka ei se ole mitään kouluja käynyt itsekään.

Helena: – Teidän pappa pakotti minut Helsinkiin, Helena sanoo.

NN: – Voi kun pääsisin sinne.

Helena: – Ihminen tekee mitä tahtoo.

→ Puhuja on aina se, keneen edellinen lause viittaa. Tällä kertaa edellinen lause on taitossa jäänyt ikävästi edelliselle sivulle, mutta siellä sanotaan 'Maarit tuijottaa takaisin'. Puhuja on siis hän. Jos mukaan tulee kolmas puhuja, se mainitaan johtolauseessa.

43. Miten menettelen Kusikosken nimien kanssa?

→ Käännä ne! Koko kartanotarina on vain kahden ihmisen pelleilyä ja jos nimiä (Keltavuo, Takavesi) ei käännetä, ei tarina avaudu lukijalle.

44. 1) s. 74: UNRA:ta verkkoja. Tiedän, mitä merkitsee UNRA, mutta minkälaisista verkoista on puhe?

→ Unnra (https://en.wikipedia.org/wiki/United_Nations_Relief_and_Rehabilitation_Administration) jakoi pohjoissuomalaisille kalastukseen verkkoja. Veikkaisin että ne olisivat olleet kalastajalangasta kudottuja pienisilmäisiä muikkuverkkoja.

45. s. 80: karhuvillalla eristetty. En ole löytänyt tietoja siitä, minkälainen on karhuvilla.

→ Karhuvilla on vanha markkinointinimi lasivillalle (<https://fi.wikipedia.org/wiki/Mineraalivilla>)

46. s. 121: blindismi. Mistä löysit sellaisen harvinaisen ilmaisun?

→ Löysin termin arkistolaitoksen materiaaleista sokeainkoulun historiaa selvitellessäni, ja sillä tarkoitetaan näkövammaisen näkevästä eroavaa toimintaa. Termi ei toki ole käytössä enää tänään. Onneksi.

47. s. 134: ...oman lipun, jossa on siili. Pyytäisin, että tarkentaisit.

Oliko siili leimassa tai alkuperin jo lippuun painettu? Ja miksihän siili, mitä se symboloi?

→ VR:llä oli lapsia varten omia pieniä lippuja, joissa kaikissa oli oma eläimen kuva. Niitä sai sitten itse ojentaa konduktöörille leimattavaksi.

48. s. 318: känkkyräinen omenapuu. Sanakirjat ovat känkkyräisen kohdalla hiljaa, tarvitsisin hieman täsmentävää apua.

→ Känkkyräisellä tarkoitan mutkittelevia tai vääntyileviä oksia. Samanlaisia kuin tässä kuvassa <https://puutarha.net/keskustelukanava/img/20133/234731.jpg>

49. Kartanon iltarusko -luvussa (s. 243) Unelma Takavesi on ensin ehdotettu Pertti Ala-Virran vaimoksi, sitten sen sisareksi, ja siihen molemmat, Helena ja Tuomas, näyttävät olevan tyytyväisiä. Mutta kirjan viimeisessä pätkässä, jossa kerrotaan Kusikosken tarinaa, Unelma Takavesi osoittautuu Helenaksi ja Pertti Ala-Virta Tuomakseksi, eli se sisar-veli suhde tuntuu olevan tavallaan, todellisessa maailmassa, rikottu. Ei se mua varsinaisesti haittaa, vasta nyt sen huomasinkin, mutta varmuuden vuoksi laitan tähän pienenä kysymysmerkinä.

→ Joo, noin se menee. Tarina elää Helenan ja Tuomaksen tahdon mukaan, mutta viimeisessä pätkässä näkökulma on kertojan.

50. s. 183: "Jo kaksitoista yhteensä. En löydä katukiven reunaa. Kukaan muu ei kulje enää. Tunnustelen oikealla jalalla edestäni, sitten sivulta. Ei seinämää, ei koroketta. Ei mitään. En enää ole varma, olenko kaartanut." - Mitä tarkoitat "seinämällä" tässä kohdassa?

→ Katukiven kylkeä.

51. s. 147: "Tiku, Taku, Tiku, Taku, lines ja Aku." - Tiedän, että ne ovat Aku Ankan sankarien nimejä, mutta jos vääpeli "jatkaa samaa" ja tuo on olevinaan vääpelin ehdottama laulun seuraava rivi, niin sillä on aivan eri rytmi kuin alikessun heittämissä. Sen sijaan "Roope on homo..." ja "Vain hintit enää..." kauempana samassa luvussa taas jo sopivat alkuperäiseen.

→ Ainakin itse olen marssinut tuon laulun tahtiin. Lopun olen toki keksinyt itse.

52. s. 229: – Onni Löytökorpi on ainakin tämän isomummun mies. - Onko se "Löytökorpi" tahallinen tässä vai onko se virhe? Mutta jos kerran oltiin juuri hautausmaalla, luulisin, että nähtiin oikeat sukunimien kirjoitusasut...?

→ Tämä taisi olla aiemminkin. Kyseessä on siis puhdas virhe ja sen kuuluisi olla Löytövaara.

53. s. 38: - Mutta siihen lakosi. - Maria siis ampui yhden sissin vai?

→ Ainakin laukaisi aseensa. En tiedä, osuiko tai kuoliko.

54. s. 76: Kun isä tuli sodasta takaisin kotiin, se otti heti Johanneksen ja minut syliin. Kun se sanoi, että teitä minun on ollut ikävä, äiti juoksi huoneesta pois. - Tämä kysymys saattaakin olla typerä, mutta: mistä huoneesta Lahja juoksi, kun heillä ei ollut enää taloa eikä huoneita josta juosta? Eivätkö ne eläneet silloin korsiissa jo?

→ He olivat tuolloin evakuoituina jossakin muualla.

55. s. 112: Hän on laisensa. Sen pahempaa tuomiota mummu ei tiennyt: joutua seisomaan omassa joukossaan, yksin ja erilaisena. Siihen oli parempi oppia. - Viimeisen lauseen merkitys ei avaudu minulle. Voisitko selittää, mikä ajatus on se takana?

→ On parempi oppia olemaan yksinäinen ja hyljitty, aina syrjässä muista.

56. s. 352: En muista kääntää paperia, ja ikkuna vaihtaa paikkaa oikealta vasemmalle, varauskirja eksyy Johanneksen olohuoneen nurkkaan. - Mikä varauskirja? Mitä se on? Mihin viittaa?

→ Varauskirja Karin hierontaan.

57. s. 353: Tavaroiden sovittaminen autoon toi elämään hetkellisen ilon: kaiutin löysi sopivan pesän nojatuolin jalkojen alta ja temppelipalmu kääriytyi talvi takkiin, jottei vilustuisi matkalla. - Mitä on tässä tuo "temppelipalmu"? Palmu joka on kasvatettu siemenstä, joka pari on tuonut jostakin kaukaisesta buddhalaisesta temppelistä - ehkä juuri siitä, jota mainitaan aikaisemmin? Vai olenko aivan pihalla?

→ Se on kirjoitusvirhe. Katso kysymys 9.

58. s. 126: Päivällispöydässä hän kuvaili hankalia kysymyksiä ja monimutkaisia teitä, mutta isä rauhoitteli häntä. - Mitä tarkoitat tässä "monimutkaisilla teillä"?

→ Tuomas on ajellut Tapion kyydissä ympäri Suomea eri yliopistojen pääsykokeissa.

-

- Eli "monimutkaiset tie" on niitä monimutkaisia reittejä heidän kylästään niihin paikkoihin, ei muuta?

- → Ei.

59. s. 347: Minä istun ja käyn olohuoneessa, mutta en liiku. - Käyn, mutta en liiku. Onko se viittaus siihen, että Helena on pyörätuolissa, ja käynyt olohuoneessa sillä?

→ Helena kulkee huoneissa vain ajatuksissaan.

60. s. 165: Muovannut vaaleisiin hiuksiin geelillä hyppyrin, kääriänyt valkean t-paidan hihat ylös ja työntänyt niistä vasemman käänteen alle askin vihreää Marlboro Lightsia. - Tämä kuva jotenkin jää auki. Siis missä on se aski? Käärityn t-paidan hihan ja olkapään välissä? Tai ehkä käärien muodostamassa taskussa, vaikka kun on t-paita, niin tasku onkin aika lyhyt, tai matala...

→ Hän on kääriänyt T-paidan hihoja ylös ja työntänyt askin tällaisen käänteen alle, siis hihan ja ihon väliin.

61. s. 198: Pianomyymälän työmiehet Seppo ja Markku kantavat flyygeliä.

- Olisiko se ylipäättään mahdollista? Että vain kaksi miestä kantaisi flyygelin viidenteen kerrokseen? Sehän on painava kapine, painaa ainakin 350 kg... Ja on vaikea uskoa, että se mahtuisi noin vain rappukäytävään... Pianoa kyllä kaksi miestä vielä pystyisivät kantamaan ja se mahtuisi kuin mahtuisikin rappukäytävään. Vai oliko se jonkinlainen flyygelin pienoismalli...?

EDIT: Keskustelin juuri pianonvirittäjän kanssa, aika iäkkään jo, ja hän kertoi, että kyllä joskus aikoinaan, ennen sotia valmistettiin sellaisia flyygeleitä, joissa oli puinen runko metallisen sijasta. Ja sellainen painoi vähemmän kuin nykyinen piano, eli hyvin alle 200 kg - eli kaksi ihmistä kyllä pysyisi sellaista kantamaan. Eli jos tarinassa on tosipohja, niin sen flyygelin täytyi olla juuri sellainen melkein kokonaan puinen soitin (melkein, koska siinä on jokunen metallinen vahvistin).

→ Ainakin asiaa tarkistaessani soitinliikkeestä kerrottiin, että kaksi miestä voi kantaa flyygelin, mikäli he käyttävät kantohihnoja. Ei se toki kivaa ole.

62. Palaan vielä edelliseen, eli kysymys 53:en. ("Mutta siihen lakosi.") Maria siis laukaisi aseensa ja kirjoitat, että et tiedä, osuiko hän ja kuoliko se sissi vai ei. Mihin sitten viittaa tuo "lakoaminen"? Jokin tai joku selvästi kaatui tai saatiin kaatumaan, koska kättilö itse näin sanoo saksalaiselle everstille. Ajattelin, että Maria ehkä viiittaa siinä repliikissaan siihen venäläiseen sissiin ja jos näin tosiaan on, niin se tarkoittaisi, että hän oli osunut ja sissi ainakin oli kaatunut maahan. Mutta jos se lakoaminen ei tarkoita sissin kaatumista, niin mihin se viittaa?

→ Tarkoitin että Maria ei ole varma, tappoiko hän partisaanin vaiko vaiko vain haavoitti. Joka tapauksessa oven takana joku kaatui portaille. Eversti on ainoa, joka tietää, sillä hän tuli yläkerrasta ulkokautta.

63. s. 253: Keskellä kesää hän on kyllä palannut kirjatenttiin, mutta ne käynnit ovat olleet nopeita käväisyjä, juoksemisia rautatieasemalta luentosaliin ja keskittymistä kirjanpidon **tapauskysymyksiin**. - Voisitko selittää, mikä on se "tapauskysymys" tässä kontekstissa?

→ Kysymys, jossa täytyy vastata, miten täytyy toimia tietyssä, tenttikysymyksen esittelemässä tilanteessa.

64. s. 282: Joskus joku lapsenlapsistakin matki koillisen murretta ja toisti sanoja, joiden puhujaa ei ehkä ollut koskaan tavannut. Olet sinä vaipunut hourioon. Hän on laisensa. **Parasta on se, mikä on takanapäin.** -

Pitääkö se viimeinen ymmärtää ajallisesti ("parasta on se, mikä jo oli") vai pikemmin spatiaalisesti ("parasta on se, mikä on sinun takanasi")? Mihin tuo sanonta muuten viittaa?

→ Ajallisesti. Parasta elämää on se, mikä on jo mennyt, sillä sitä ei tarvitse enää elää. Tuo katsantokanta on aika masentava, sillä sen mukaan elämä on yhtä kärsimystä ja vasta kuolema vapauttaa ihmisen.

65. s. 284: Laitetaanko samalla **tuplakuvat**? - Voisitko selittää mitkä ne ovat? Kun se kuulostaa tässä joltakin lisäpalvelukselta.

→ Kinofilmaikaan kehitettäessä saattoi ottaa tuplakuvat. Silloin joka kuvaa tuli kaksi kappaletta. Se oli tosi halpaa kun sen tilasi silloin, kun toi filmin kehitettäväksi, mutta kallista jälkikäteen, jos joka negatiivista tahtoi toisenkin vedoksen.

66. En ole löytänyt mitään (riittävän hyvää) viitettä sanalle "kynnys". S. 203: "Tunnustelen koskettimien liikettä ja mietin, onko kynnys sopivan terävä". Se liittyy koskettimen toimintaan, niinkö?

→ Kynnyksellä tarkoitetaan sitä, kuinka helposti kosketin painuu pohjaan. Jotkut virittäjät (ja jotkin soittajat) tahtovat sen toimivan helposti, jotkut taas tahtovat, että kynnys on isompi ja kosketinta pitää painaa voimalla.

67. "Sama sivu, kahdeksas rivi: "kuuntelen muotoja". Sama sanaa käytät sivulla 201: "äänipohjan muoto". Mutta ne ovat eri asioita, eikö?"

→ Joo, eri asioita tarkoitetaan. Äänipohjan muoto on konkreettinen, muotojen kuuntelu tarkoittaa soittimen soinnin kuuntelemista.

68. s. 308: Ymmärtääkö Tuomas itse, etteivät maailman katastrofit oikeasti ole osakekursseihin vaikuttavia **kuulakärkikynien ja pahvikoteloiden keskinäisiä kahinoita**, vaan yksittäisten ihmisten inhimillistä hätää? - Tuo ei aukene minulle. Mihin tässä viitataan? Voisitko selittää niitten kahinoitten luonteen, mistä niissä on kyse?

→ Tuomas on lapsena isän kanssa pimiössä istuessaan oppinut maailmanpolitiikkaa kuulakärkikynien ja pahvikoteloiden avulla. Nyt aikuisena hän pohtii katastrofeja osakekurssien kannalta, eikä ajattele niissä olevien ihmisten pelkoa, hätää tai kuolemaa.

69. s. 318: Osku oli kieltänyt Tuomasta käyttämästä kiinteistöä henkilöstölainan **takuuna**, vaikka **ne** olisikin sijoitettu vain hedge-rahastoihin. -

- a) Ymmärrätkö oikein, että Osku ei halua, että he lainasivat rahoja pankilta kiinnitystä vastaan, että heidän talonsa olisi kiinnitetty?

→ Osku ei halua, että taloa vastaan nostetaan lainaa, joka käytetään sijoittamiseen.

- b) Mihin tuo "ne" viittaa? Mikä olisi sijoitettu vain niihin hedge-rahastoihin? Kuka olisi sijoittanut niihin rahojaan?

→ Kirjoitusvirhe. Sen pitäisi olla 'se'. Henkilöstölaina olisi sijoitettu rahastoihin.

70. s. 255: Huoneen sälekaihtimien takana pulppuilee Puutorin elämä, mutta hän keskittyy **clearaamaan** kauppoja ja dokumentoimaan muutoksia salkunhoitosopimuksiin. - Mitä tuo "clearaaminen" tarkoittaa? Mitä Tuomas tekee?

→ Nyt on vaikea vastata ilman kolmen vuoden takaisia muistiinpanojani. Muistaakseni termit menivät niin, että ensin sijoitusneuvoja tekee sopimukset asiakkaan kanssa ja sen jälkeen hänen alaisensa toteuttaa eli clearaa kaupat ja kirjoittaa sopimukset.

71. Viimeinen kysymys kiitossivulle:

Kiitos niille kymmenille ihmisille, jotka suostuivat haastateltavaksi, lähettivät valokuvia ja lisätietoja asiantuntemattomiin kysymyksiini sekä tarkistivat askelmääriä, onnikkareittejä, **valmistumisvuosia**, pohjapiirustuksia, **maailmankuvaa**. - Voisitko tarkentaa, mistä valmistumisvuosista on kyse tässä, mistä maailmankuvasta?

→ Rakennusten valmistumisvuosia ja eri ammattien ihmisten tapaa hahmottaa maailmaa.

72. S. 21 keskellä sivua on kahdessa peräkkäisessä kappaleessa kaksi kertaa "nousen istumaan"? Pitääkö olla näin?

→ Ei pitäisi. Jätä ensimmäinen pois.

73. S. 64 Kone nimeltä "rajaaja" - miltä se näyttää? Kuvittelen (hämärästi) ymmärtäväni mitä se tekee, mutten valitettavasti löytänyt sen kuvaa eikä teknisiä tietoja mistään

→ Tässä kuva rajaajasta:

https://kauppa.kierratyskeskus.fi/media/catalog/product/cache/1/image/9df78eab33525d08d6e5fb8d27136e95/i/m/img_3210_3.jpg

74. S. 201 - puhutaan pianosta: "pianon malli on kopioitu Beckstein"; minusta tunnettu pianojen merkki on kuitenkin Bechstein?

→ Olet oikeassa, tekstissä on kirjoitusvirhe.

74. S. 322 - "Myöhemmin tehtäisiin talosta osakeyhtiö, jolta se lunastaa asunnon itselleen." Minusta osakeyhtiö on aika suuri firma, tehdas, kustannustalo tms. Voiko omakotitalo Suomessa olla osakeyhtiö?

→ Suomessa voi perustaa asunto-osakeyhtiöitä. <https://fi.wikipedia.org/wiki/Asunto-osakeyhti%C3%B6>

75. S. 344 - "Se ei ole rullatuoli vaan pyörätuoli. Siinä on pyörät, ei rullia." Kun etsii kuvia pyörätuolista ja rullatuolista, saa aika samannäköisiä tuloksia:

- Rullatuoli:

<https://www.google.cz/search?q=rullatuoli&safe=active&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwjHusTawcfVAhWHXBoKHdNNBM0QsAQINw&biw=1366&bih=638#imgsrc=3fjV4MFtPEL0NM:>

- Pyörätuoli:

https://www.google.cz/search?q=py%C3%B6r%C3%A4tuoli&safe=active&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiZkamqwsfVAhVBuBoKHXxBDVwQ_AUICigB&biw=1366&bih=638

Mikä on siis niiden ero? Rullatuoli voi ehkä olla sellainen työpöytätuoli, jossa on rullia, mutta sellaisesta Helenan tapauksessa ei kai ole kyse.

→ Molempia sanoja käytetään samasta asiasta. Pyörätuoli on suomalainen termi, mutta rullatuoli käännöslaina ruotsista. Pyörätuoli on oikea muoto, sillä alla on pyörät. Rullat on vain sellaisissa mainitsemisissä työpöydän tuoleissa.